

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่มี
คุณค่าของตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
ชื่อผู้วิจัย : สุวรรณฤทธิ วงศ์ชะอุ่ม เสาวภา ไพทยวัฒน์ ชูติมา พัฒนพงศ์
และณัฐจิณีภรณ์ ปิงแก้ว
ปีที่ทำการวิจัย : 2553

.....
การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมสู่การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่มีคุณค่าของตำบลท่าคา
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นงานวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณที่
เกี่ยวข้องกับทุนทางวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและจัดประเภททุนทางวัฒนธรรมที่มี
ความสำคัญ และ เพื่อนำไปสู่การประเมินระดับความสำคัญของทุนทางวัฒนธรรม รวมทั้งเพื่อ
พัฒนาแนวทางในการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมในตำบลท่าคา

ประชากรเป้าหมายของงานวิจัยนี้ได้แก่ สมาชิกในชุมชนท่าคา และนักท่องเที่ยวชาวไทย
ที่มาเที่ยวในพื้นที่ท่าคา โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน ใช้การ
สุ่มตัวอย่างแบบสะดวกด้วยแบบสอบถามและใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์
ข้อมูล ขณะที่ ขนาดกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกที่มีส่วนเกี่ยวข้องในท่าคาจำนวน 14 คนใช้การสุ่ม
ตัวอย่างแบบบอลลหิมะด้วยแบบสัมภาษณ์ และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์และการ
จัดแสดงข้อมูล

ผลการวิจัยปรากฏว่า พื้นที่ตำบลท่าคาสามารถแบ่งกลุ่มทุนทางวัฒนธรรมออกเป็น กลุ่ม
ทุนทางวัฒนธรรมด้านอาชีพ กลุ่มทุนทางวัฒนธรรมด้านการตั้งบ้านเรือน และกลุ่มทุนทาง
วัฒนธรรมด้านศาสนาและความเชื่อ ภาพรวมของทุนทางวัฒนธรรมที่สำคัญหรือมรดกทาง
วัฒนธรรมของท่าคาประกอบด้วย ตลาดน้ำท่าคา การทำน้ำตาลมะพร้าว วิถีชีวิตริมน้ำ บ้านกำนัน
จัน เรือนไทยคุณทวีป เจือไทย วัดเทพประสิทธิ์ วัดมณีสวรรค์ และศาลเจ้าแม่ตัวเนี้ย โดยมีสายน้ำ
เชื่อมโยงทุนทางวัฒนธรรมเข้าไว้ด้วยกัน

หลังจากการจัดหมวดหมู่ทุนทางวัฒนธรรมแล้ว ผลการวิจัยจากการรวบรวมข้อมูลของ
กลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้องในท่าคาแสดงให้เห็นว่าทุนทางวัฒนธรรมที่สำคัญของท่าคาประกอบด้วย

คุณค่า 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านสุนทรียภาพ ด้านวิชาการ และด้านสังคม รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าทุนทางวัฒนธรรมของท่าคามีระดับความสำคัญที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปริมาณของคุณค่าที่อยู่ในตัวของทุนทางวัฒนธรรม และบทบาทและหน้าที่ของทุนทางวัฒนธรรมที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในท่าคา

ขณะที่ผลการวิจัยที่รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 32 ปี หรือมีอายุระหว่าง 20-34 ปี จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมีลักษณะสนใจวัฒนธรรม และรูปแบบวิถีชีวิตที่แตกต่าง ผลการประเมินทุนทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญสูงสุดสามลำดับแรก คือ ตลาดน้ำท่าคา เรือนไทยบ้านกำนันจัน และเรือนไทยบ้านคุณทวีป จากค่าเฉลี่ยรวมของคุณค่าในทุกด้าน และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาท่องเที่ยวในท่าคาประมาณ 1-2 ชั่วโมง และสนใจการเที่ยวตลาดน้ำท่าคา การนั่งเรือชมวิถีชีวิตริมน้ำ และการเยี่ยมชมวัดเทพประสิทธิ์ ตามลำดับ

จากผลการวิจัยทำให้ได้แนวทางการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของตำบลท่าคา แนวทางที่ได้เสนอแนะดังกล่าวประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพ ทางสังคม ทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณค่า การบริหารจัดการนักท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเข้าถึง ความเสมอภาค ประสบการณ์ที่น่าประทับใจ และการเรียนรู้ความคาดหวัง และรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวทั้งทางเรือ ทางรถยนต์ แบบผสม รวมทั้งแนวทางการสื่อความหมาย